

Νέα οικονομία, νέες τεχνολογίες, νέες ευκαιρίες

Του Γιώργου Μπακιδίου*

ΠΑΡΑ τις διακυμάνσεις των διεθνών αγορών και τις τελευταίες εξελίξεις στα διεθνή χρηματιστήρια, η Νέα Οικονομία και η ψηφιακή επανάσταση που την προωθεί αποτελούν πλέον μία αναμφισβήτητη πραγματικότητα. Στηρίζονται στην αλματώδη ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών και τη μεγάλη εξάπλωση του Ιντερνέτ και των ασύρματων τεχνολογιών (εικόνα 1). Τα τελευταία 5 χρόνια, η ψηφιακή επανάσταση έχει επιφέρει ριζοσπαστικές αλλαγές στην οικονομία και την κοινωνία γενικότερα. Δημιουργεί νέες επιχειρήσεις και βιομηχανίες, νέες αναπτυξιακές ευκαιρίες στις ήδη υπάρχουσες, μεταβάλλει ριζικά τον τρόπο λειτουργίας τους και μπορεί δραστικά να επηρεάσει σε βάθος τη ζωή όλων μας. Από την μέχρι τώρα εμπειρία της αμερικανικής οικονομίας και τις τελευταίες έρευνες που είδαν το φως της δημοσιότητας πολύ πρόσφατα, προκύπτει ότι οι νέες τεχνολογίες δείχνουν αναμφίβολα τον δρόμο προς την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης. Από το 1994 και μετά, οι ρυθμοί βιομηχανικής παραγωγικότητας των ΗΠΑ αυξάνονται κατά μέσο όρο κατά 3,5%. Η αμερικανική οικονομία γνωρίζει μια μέση ετήσια ανάπτυξη της τάξης του 4% έναντι ενός πληθωρισμού μόλις 1,9% (1999) και δημιουργεί εκατοντάδες χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας μειώνοντας το επίπεδο ανεργίας από 7% σε ακάτω από 4%. Όσον αφορά την Ευρώπη, παρά το γεγονός ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης της είναι κάπως χαμηλότεροι, η γενική της πορεία είναι ωστόσο προς την ίδια κατεύθυνση.

Ας δούμε όμως σύντομα τον ρόλο των νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις και στην καθημερινή μας ζωή:

Η ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η διάδοση του Ιντερνέτ και η ταχεία ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου δημιουργούν νέες ραγδαία εξελισσόμενες μεθόδους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επιχειρήσεις από όλους τους κλάδους αρχίζουν όλο και περισσότερο να διαθέτουν τα προϊόντα τους ηλεκτρονικά, να προσφέρουν νέες on line υπηρεσίες και εφορμίζουν και γενικότερα να διεκπεραιώνουν τις συναλλαγές τους με ηλεκτρονικά μέσα. Συνδέουν τα συστήματά τους με τα αντίστοιχα των προμηθευτών, των συνεργατών και των συνεργιστών τους επιτυγχάνοντας πολύ αποτελεσματικότερες και οικονομικότερες συναλλαγές και βελτιστοποιώντας τις αλυσίδες αξίας τους. Ενημερώνονται ευκολότερα για τους ανταγωνιστές τους και τους πελάτες τους. Βρίσκουν νέες ευκαιρίες δραστηριοποίησης και επέκτασης των αγορών τους και αναπροσαρμόζουν τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους ανάλογα με τη ζήτηση και τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς. Η συνολική αξία των εμπορικών και επιχειρησιακών συναλλαγών που θα αυναντούνται ηλεκτρονικά ανομιένεται να αυξηθεί με εντυπωσιακό ρυθμό στα επόμενα χρόνια (εικόνα 2).

Παράλληλα οι επιχειρήσεις, μικρές και μεγάλες, εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες που τους προσφέρουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών και προχωρούν σε ριζική αναδιάρθρωση των δομών τους, των μεθόδων παραγωγής τους και των μεθόδων εργασίας του ανθρώπινου δυναμικού τους. Μεταβάλλουν και ανακαθορίζουν τα επιχειρησιακά μοντέλα ανά-

πτυξής τους και συνάπτουν νέες συνεργασίες και στρατηγικές συμμαχίες. Μειώνουν το κόστος παραγωγής και λειτουργίας τους και αυξάνουν την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα τους.

Η ευρεία διάδοση και χρήση του Ιντερνέτ στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είναι σήμερα μία πραγματικότητα. Πρόσφατες όμως έρευνες έδειξαν ότι παρά το γεγονός ότι το 70% των Ευρωπαϊκών ΜΜΕ έχουν πρόσβαση στο Ιντερνέτ, μόνο το 25% από αυτές το χρησιμοποιούν για ηλεκτρονικό εμπόριο. Οι κυριότεροι λόγοι για τη μη περαιτέρω χρήση του οφείλονται στην έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, ικανοποιητικής εκπαίδευσης και πληροφόρησης, στο μεγάλο επικοινωνιακό κόστος και στην ακριβή τεχνολογία, στην έλλειψη ικανοποιητικών νομικών εγγυησεων που να καλύπτουν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και στην ύπαρξη περιορισμέ-

νων on line τεχνολογικών λύσεων που να ανταποκρίνονται στις δραστηριότητές τους.

Πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε στην έκδοση μιας σειράς κοινοτικών οδηγιών που καλύπτουν πολλά από τα προαναφερθέντα προβλήματα και παράλληλα υιοθέτησε την πρωτοβουλία «Go Digital for SMEs». Επιχειρείται μεθοδικά να ενισχύσει τη δικτύωση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων με στόχο να μπει ο δυναμικό στη Νέα Οικονομία και να οξυκοινηθεί η ευκαιρία και του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Η ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

Ηδη στην καθημερινή μας ζωή είναι διαθέσιμες μία σειρά από νέες εφαρμογές και υπηρεσίες (ηλεκτρονικές αγορές, ηλεκτρονικές πραξέλικές συναλλαγές, κ.λπ.). Τραπέζοι του παρόντος προσφέρονται μέσω του προσωπικού υπολογιστή, αλλά τώρα τελευταία, με την πρόοδο της κινητής τηλεφωνίας, αρχίζουν και γίνονται διαθέσιμες και μέσω των κινητών τηλεφώνων αυθεντικών. Στο επόμενο 2-3 χρόνια αναμένεται να υπάρξει αύξηση τόσο του αριθμού όσο και της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών. Ένα χαρακτηριστικό δείγμα τέτοιων νέων υπηρεσιών περιλαμβάνει: ηλεκτρονικές κρατικές υπηρεσίες, τηλε-εκπαίδευση, τηλε-ιατρική, τηλε-εργασία, κ.λπ.

Όσοσο, το Ιντερνέτ και οι ασύρματες επικοινωνίες βρίσκονται ακόμη σε πολύ νεαρή ηλικία, οι προσφερόμενες υπηρεσίες σε εμβρικό στάδιο και η μέχρι τώρα διάδοση και εκμετάλλευσή τους δεν αφορούν παρά μόνο το 6% του παγκόσμιου πληθυσμού. Γενικότερα, οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται σήμερα είναι πολύπλοκες και δημιουργούν προβλήματα χρήσης στους περισσότερο ανθρώπους, εμπόδιζανς την εξάπλωσή τους σε ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού. Άλλοι αναστατακτικοί παρά-

γοντες είναι ο φόβος των πολιτών για τη μη διάφραξη των προσωπικών τους δεδομένων, για την ειαβόλη της τεχνολογίας στη προσωπική τους ζωή (privacy) και για την ασφάλεια των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Είναι όλογορα πολύ νωρίς ακόμη για να έχουμε πλήρη επηγήνωση των επιπτώσεων που θα επιφέρει στην κοινωνία μία ευρύτερη χρήση των τεχνολογιών. Υπάρχουν ακόμη πολλά αναστατακτικά ερωτήματα: Οι νέες τεχνολογίες θα οδηγήσουν σε περισσότερη απασχόληση του ανθρώπου μεταξύ τους; Ο κίνδυνος δημιουργίας μιας κοινωνίας των δύο τρίτων θα μπορούσε να ξεπεραστεί;

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Όλα αυτά που έχουμε δει μέχρι τώρα δεν είναι παρά μόνο η αρχή μιας μακρόχρονης πορείας προς την ολοκλήρωση της ψηφιακής επανάστασης. Η πορεία αυτή θα στηρίζεται μεταξύ άλλων: Στη συνέχιση της σύγκλισης των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών - στην περαιτέρω ανάπτυξη τεχνολογιών υποδομής του Ιντερνέτ και ιδίως των ασύρματων τεχνολογιών τρίτης (και αργότερα τέτορτης) γενιάς που θα επικεντρώνουν την αλματώδη εξέλιξη του κινητού Ιντερνέτ - στη διασύνδεση ασύρματων και σταθερών επικοινωνιακών δικτύων - στην προσφορά νέων εφαρμογών και υπηρεσιών - στην ανάπτυξη εξυπνών μόνιμο δικτυωμένων συσκευών και μικροσυσκευών ιδιαίτερα ευκόλων στη χρήση που θα επιτρέπουν στον πολίτη να έχει πρόσβαση σε κάθε είδους πληροφορίες και υπηρεσίες ανά πάσο στιγμή και από οπουδήποτε και αν βρίσκεται. Οι εταιρείες εκείνες που θα προσφέρουν εξυπνες υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις προσωπικές απαιτήσεις και ανάγκες του κάθε πολίτη θα είναι εκείνες που θα αποκτήσουν ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα στη μελλοντική αγορά. Η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών και της απαραίτητης υποδομής είναι οι βασικές προϋποθέσεις για την ενεργή συμμετοχή όλων σε αυτή τη μακρόχρονη ψηφιακή επανάσταση.

* Ο Γιώργος Μπακιδίου είναι Διευθυντής Βασικών Τεχνολογιών και Υποδομών της Κοινωνίας των Πληροφοριών στη Γενική Διεύθυνση Κοινωνίας των Πληροφοριών, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο κ. Μπακιδίου, ήταν ένας από τους ομιλητές στα σεμινάρια που έγιναν στο πλαίσιο της έκθεσης CYSERV 2000, που διοργάνωσε η ΟΕΒ.

Η νέα οικονομία και η Κύπρος

Η στρατηγική τοποθέση της Κύπρου και ο γεωπολιτικός της ρόλος, της προσφέρουν νέες σημαντικότερες ευκαιρίες. Η εκμετάλλευσή τους μπορεί να την οδηγήσει σε νέο επίπεδο πολιτιστικής, οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας. Συγκεκριμένα, ως υποψήφια χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κύπρος συμμετέχει πλέον ισάθια σε ένα σύνολο ευρωπαϊκών προγραμμάτων ανάπτυξης βασικών υποδομών καθώς και έρευνας και τεχνολογίας, όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα Έρευνας και Τεχνολογίας της Κοινωνίας των Πληροφοριών (IST) και το μεσογειακό πρόγραμμα EUMEDIS: 1) Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έρευνας και Τεχνολογίας της Κοινωνίας των Πληροφοριών. Με κεφάλαια ύψους 3,6 δισ. ευρώ για την περίοδο 1998-2002, το πρόγραμμα χρηματοδοτεί ένα σύνολο ερευνητικών έργων και πλατφόρμας

εφαρμογών στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Χρηματοδοτούνται έργα τόσο σε βασική έρευνα που αφορά βασικές τεχνολογίες, όσο και σε εφαρμοσμένη που αφορά τον πολίτη, τα περιβάλλον, τις μεταφορές, τις επιχειρήσεις και τη δημιουργία κατάλληλων ψηφιακών περιεχομένων για την εκπαίδευση, την πολιτιστική κληρονομιά, κ.λπ. 2) Η πρωτοβουλία EUMEDIS (EuroMediterranean Information Society). Αυτή απευθύνεται σε επιχειρήσεις, πανεπιστήμια και ερευνητικά νοσητήρια των χωρών της Μεσογείου, ώστε να ανοηπτυχθούν συνεργασίες για καλύτερη χρήση και εκμετάλλευσή των ψηφιακών τεχνολογιών. Το πρόγραμμα διαθέτει κεφάλαια ύψους 56 εκ. ευρώ για το 2001 και επικεντρώνεται στην ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών σε τομείς όπως τα ηλεκτρονικά εμπόρια και γενικότερα τα ηλεκτρονικά επιχειρείν, η τηλε-ιατρική, η τηλε-εκπαίδευση, κ.λπ.